

UCHWAŁA PROGRAMOWA
XI KRAJOWEGO ZJAZDU ADWOKATURY

z dnia 23 listopada 2013 roku

„Tradycja i nowoczesność”

Krajowy Zjazd Adwokatury – dążąc do wyznaczenia głównych kierunków aktywności samorządu adwokackiego, w tym zwłaszcza Naczelnej Rady Adwokackiej oraz jej organów – nie może tracić z pola widzenia aktualnych uwarunkowań prawnych, społecznych i politycznych, a także zmian w samej Adwokaturze, jakie zaszły i będą zachodzić w związku z otwarciem szerokiego do niej dostępu. Wynikające z postępu cywilizacyjnego formy komunikacji społecznej, stwarzające możliwość odmiennego niż w przeszłości kształtowania wizerunku adwokatów w przestrzeni publicznej oraz wchodzenia w interakcje z poszukującymi ochrony prawnej podmiotami, dynamika zmian obowiązującego prawa, w tym przede wszystkim zmian procedur sądowych, w których Adwokatura miała i mieć powinna swój doniosły udział, jak również lawinowo rosnąca liczba adwokatów, konfrontowanych ze skutkami ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego stawiają samorząd adwokacki przed niezwykle poważnymi wyzwaniami. Chcąc zapobiec niekorzystnym zmianom wizerunkowym i utracie kształtowanej przez dziesięciolecia tożsamości zawodowej, Adwokatura musi zadbać o wyznaczenie etycznych oraz intelektualnych standardów, jakim odpowiadać powinni świadomi swej przynależności zawodowej oraz prezentujący wysoki poziom profesjonalizmu adwokaci. Nie da się tego osiągnąć bez niezawisłości i pełnej samorządności Adwokatury, bez odpowiednio zorganizowanego systemu doskonalenia zawodowego oraz samorządowego systemu szkolenia aplikantów adwokackich, poddanych rzetelnie weryfikującemu ich przydatność do zawodu egzaminowi, a wreszcie – bez przejrzystości ukształtowanego modelu postępowania dyscyplinarnego, opartego na zasadzie jawności. Podkreślenia wymaga jednak, że **wszelkie działania przystosowujące Adwokaturę do wymagań współczesności nie oznaczają koncentrowania się na niej samej oraz jej problemach wewnętrznych, lecz służyć powinny leżącemu przede wszystkim w interesie obywateli podnoszeniu efektywności, jakości oraz rzetelności świadczonej pomocy prawnej**, sprzyjając pozytywnemu wyróżnieniu się adwokatów wśród wszystkich świadczących taką pomoc podmiotów.

I. Kształtowanie w przestrzeni publicznej wizerunku Adwokatury

Krajowy Zjazd Adwokatury – dostrzegając potrzebę budowania w przestrzeni publicznej pozytywnego wizerunku Adwokatury oraz docierania do świadomości społecznej ze spójnym, atrakcyjnym oraz konsekwentnym przekazem, dotyczącym jej rzeczywistych

celów i zadań oraz pozycji ustrojowej – opowiada się za znacznym zintensyfikowaniem działań o charakterze marketingowym, podejmowanych zarówno przez krajowe, jak i lokalne władze samorządowe. Niezbędne staje się także bieżące reagowanie na wszystkie ważne w wymiarze społecznym wydarzenia, tak by głos Adwokatury stał się trwałym elementem rzeczywistości medialnej.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do podjęcia działań zmierzających do promowania w świadomości społecznej:

- wizerunku adwokata jako zawodu kojarzonego z profesjonalizmem, doświadczeniem, rzetelnością oraz wysokim poziomem merytorycznym i etycznym świadczonych usług;
- aktywności społecznej organów Adwokatury i adwokatów, w szczególności uczestnictwa w pracach legislacyjnych zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym oraz działalności *pro bono*;
- usług świadczonych przez adwokatów jako dostępnych cenowo dla ogółu społeczeństwa, zrozumiałych i bliskich obywatelowi;
- potrzeby korzystania z ubezpieczeń ochrony prawnej.

Nieodzowne jest także uświadamianie obywatelom, że najpełniejszą ochronę prawną można im zagwarantować wówczas, gdy korzystać będą z usług adwokackich już w czasie dokonywania ważnych czynności mających znaczenie prawne lub zaraz po wystąpieniu problemu, nie zaś dopiero na etapie sporu sądowego.

Krajowy Zjazd zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do przygotowania zakrojonej na możliwie szeroką skalę kampanii społecznościowej, służącej czytelnemu i jednoznaczemu odróżnieniu zawodu adwokata od innych zawodów prawniczych, której powinny towarzyszyć długofalowe działania skierowane także do wewnątrz środowiska adwokackiego. Nieodzowne jest również ułatwienie dostępu do danych o adwokatach poprzez upowszechnianie Krajowego Rejestru Adwokatów i Aplikantów Adwokackich oraz zdecydowane promowanie (w mediach, materiałach samorządowych, a także wśród najmłodszych członków samorządu, którzy dopiero do niego wstępują) Znak Adwokatury jako wyrazistego wyróżnika określającego tożsamość zawodową.

Osiągnięcie powyższych celów wymaga profesjonalizacji działań krajowych i lokalnych władz Adwokatury, nawet jeśli koszty takich działań miały okazać się znaczące. Konieczne staje się zatem promowanie zmiany sposobu postrzegania przez adwokatów funkcji składek i wydatków samorządowych.

Pamiętając o konieczności łączenia wymogów nowoczesności z chlubną tradycją zawodu adwokata, Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do utworzenia Archiwum Adwokatury Polskiej, tak by stało się ono jednym z istotnych elementów kształtowania wizerunku Adwokatury w przestrzeni publicznej.

Naczelna Rada Adwokacka powinna wspierać działania w zakresie propagowania kultury, umacniające wizerunek Adwokatury, jako mecenas sztuki narodowej.

II. Działalność Adwokatury na rzecz interesu publicznego

Adwokatura podkreśla, że prawo winno w sposób jasny i czytelny dla obywatela kształtować jego prawa i obowiązki. Z tego też względu **Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do aktywnego uczestniczenia w procesie legislacyjnym**, w tym przede wszystkim promowania zmian, których efektem winna być przede wszystkim poprawa jakości tworzonego prawa.

Adwokatura dostrzega liczne przykłady ustaw, w tym między innymi w zakresie procedury cywilnej, zawierających przepisy stanowiące istotne przeszkody w dostępie do wymiaru sprawiedliwości, które – pod pozorem usprawnienia postępowania – pozbawiają strony prawa do merytorycznego rozstrzygnięcia. Dysfunkcjonalność wprowadzanych zmian wyraża się przede wszystkim w tym, że – ułatwiając pracę organom wymiaru sprawiedliwości – w istocie wymiarowi temu nie służą. Rzeczywiste przyczyny słabości wymiaru sprawiedliwości tkwią między innymi w dostępie do zawodu sędziego, który winien być ukoronowaniem zawodu prawnika z odpowiednim do roli społecznej tego zawodu wynagrodzeniem. Taki sposób dostępu do zawodu sędziego pozwoli na znaczne oszczędności budżetowe, które to kwoty aktualnie są angażowane w utrzymywanie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Krajowy Zjazd Adwokatury podtrzymuje wielokrotnie wcześniej zajmowane stanowisko, iż sędzią winna być tylko ta osoba, która praktycznie zapoznała się ze stosowaniem prawa, wykonując zawód adwokata, radcy prawnego, prokuratora bądź notariusza.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką, aby dążyła do zapewnienia przedstawicielom samorządu możliwości aktywnego udziału w pracach komisji legislacyjnych, bowiem to adwokaci są najbliższą stroną procesowych, gromadząc doświadczenia, które w procesie tworzenia prawa winny być jak najpełniej wykorzystywane.

III. Reforma systemu pomocy prawnej z urzędu

Krajowy Zjazd Adwokatury, dostrzegając rolę i znaczenie zasad świadczenia pomocy prawnej z urzędu uznaje za istotne przeprowadzenie analizy obowiązujących regulacji prawnych w tym zakresie i przedstawienie propozycji stosownych zmian normatywnych. Rozczłonkowany i różnorodnie ukształtowany system aktywizacji pomocy prawnej z urzędu w poszczególnych częściach systemu prawa uzasadnia przeprowadzenie w tym zakresie kompleksowej reformy systemu pomocy prawnej z urzędu, w tym wprowadzenia instytucji przedsądowej pomocy prawnej dla najuboższych, w oparciu o powszechnie i dobrowolnie świadczone usługi adwokackie. Podstawowym prawem każdego obywatela, zwłaszcza znajdującego się w trudnej sytuacji finansowej, jest prawo do uzyskania profesjonalnej pomocy prawnej chronionej tajemnicą adwokacką, w oparciu o stosunek zaufania, jaki istnieje między adwokatem a jego klientem. Nie gwarantują tych praw zinstytucjonalizowane jednostki rządowe lub samorządowe, zatrudniające własnych prawników do udzielania porad prawnych.

Konieczne wydaje się wprowadzenie częściowej odpłatności za skorzystanie z pomocy prawnej przez osoby, które – ze względu na swoją sytuację materialną – jedynie w ograniczonym zakresie są w stanie ponieść uzasadnione koszty zastępstwa adwokackiego. W celu przeciwdziałania nadużyciom, jak również dla odciążenia sędziów od obowiązków o charakterze niejurysdykcyjnym, wskazane jest wprowadzenie instrumentów weryfikowania stanu majątkowego osób aplikujących do skorzystania z tej formy pomocy przez specjalistyczne jednostki świadczące pomoc społeczną.

Krajowy Zjazd Adwokatury przestrzega, że bez przeprowadzenia kompleksowej reformy systemu pomocy prawnej z urzędu zagrożone może być dalsze funkcjonowanie tego segmentu wymiaru sprawiedliwości, również z uwagi na planowane wprowadzenie instytucji obrońcy na żądanie, zgodnie z ostatnią nowelizacją kodeksu postępowania karnego.

W tym stanie rzeczy, w związku ze stale poszerzającym się zakresem pomocy prawnej świadczonej z urzędu, czego ostatnim przejawem jest znacząco poszerzony obszar pomocy prawnej z urzędu udzielanej w ramach postępowania karnego oraz zróżnicowaniem form i sposobów wyznaczania do pełnienia tej funkcji, określonych w różny sposób w poszczególnych aktach prawnych odnoszących się do tej kwestii, Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do przeprowadzenia analizy aktualnie obowiązującego stanu prawnego w tym zakresie, wypracowania przy współudziale właściwych przedmiotowo komisji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej kompleksowego i spójnego modelu zasad, trybu i sposobu wyznaczania podmiotu zobowiązanego do świadczenia pomocy prawnej z urzędu, zasad i przesłanek zwalania z tego obowiązku oraz zasad wynagradzania za pomoc prawną świadczoną z urzędu, oraz opracowania kompleksowego projektu zmian normatywnych i przedstawienia tego projektu wraz z uzasadnieniem podmiotom posiadającym inicjatywę ustawodawczą.

IV. Współpraca z innymi samorządami zawodów zaufania publicznego oraz przedstawicielami sądownictwa i prokuratury

Krajowy Zjazd Adwokatury podkreśla, że należyte funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości wymaga współdziałania przedstawicieli samorządów: sędziowskiego, prokuratorskiego oraz zawodów zaufania publicznego. Szczególnie istotne jest podejmowanie wspólnych działań mających na celu zagwarantowanie instytucjonalnych warunków rzetelnego i zgodnego z zasadami etyki wykonywania zawodów prawniczych.

Interes obywateli oraz dobro zawodów adwokata i radcy prawnego wymagają współpracy obu samorządów, zwłaszcza w zakresie zasad etycznych.

V. Kształtowanie w przestrzeni publicznej wizerunku adwokata

Obok wskazanych wyżej działań – sprzyjających w istocie nie tylko całej Adwokaturze, ale także każdemu z jej członków – w sposób naturalny, a więc niemożliwy do wyeliminowania, pojawiają się również zachowania adwokatów, indywidualnie kreujących

swój własny wizerunek. Coraz wyraźniej ujawnia się jednocześnie tendencja do swoistego „dryfowania” współcześnie stosowanych form udostępniania informacji o prowadzonej działalności w kierunku, który wynikający z § 23 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu zakaz korzystania z reklamy, jak również zakaz pozyskiwania klientów w sposób sprzeczny z godnością zawodu, może uczynić iluzorycznym. Daleko posunięta polaryzacja stanowisk i ocen tego rodzaju zachowań dzieli środowisko adwokackie na mniej lub bardziej nieprzejednanych przeciwników jakichkolwiek form tzw. reklamy oraz równie zdeterminowanych jej orędowników.

Krajowy Zjazd Adwokatury uznaje, iż w interesie Adwokatury i jej członków leży – z jednej strony – umożliwienie szerokiego informowania o prowadzonej działalności, będącego formą dobrze pojętego marketingu prawniczego, z drugiej zaś precyzyjne określenie zakresu zakazu niedopuszczalnej z punktu widzenia zasad etyki i deontologii zawodu reklamy. Dostrzegając znaczenie informacji, do której dostęp stanowi jeden z bazowych warunków dokonywania wyboru, Krajowy Zjazd Adwokatury uznaje prawo podmiotowe adwokata do informowania o prowadzonej przez siebie działalności za pośrednictwem mediów elektronicznych. Powyższe uprawnienie Krajowy Zjazd Adwokatury traktuje jako naturalną konsekwencję i przejaw rozwoju technik przekazywania i udostępniania informacji, z której nie mogą być wyłączeni przedstawiciele środowiska adwokackiego. Współczesna Adwokatura – chcąc zachować swój prestiż i pozycję społeczną – musi, także na tym polu, łączyć tradycję z nowoczesnością. Z drugiej jednak strony sprzeczne z interesem Palestry jest zezwolenie na budowanie własnego wizerunku z użyciem pozytywnie wyróżniających adwokata a przy tym nierzetelnych wartościowań i samoocen. Byłby to bowiem nie tylko przejaw braku lojalności zawodowej, ale przede wszystkim istotnemu zdeformowaniu ulec mógłby stan świadomości społecznej w przedmiocie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, podczas gdy zadaniem Adwokatury jest przecież działanie na rzecz prawidłowego jej kształtowania. Wypracowanie możliwego do zaakceptowania kompromisu jest zadaniem niezwykle skomplikowanym, którego dodatkowym utrudnieniem są problemy definicyjne, związane z jednoznacznym odróżnieniem niedozwolonej co do zasady reklamy od zasadniczo dozwolonej informacji na temat działalności zawodowej adwokata.

Krajowy Zjazd Adwokatury przyjmuje zatem, że jako reklamę, z której korzystanie powinno być objęte zakazem, uznać należy kształtowanie oraz utrwalanie w przestrzeni publicznej wizerunku adwokata w sposób sprzeczny z godnością zawodu, podważający zaufanie publiczne do Adwokatury, mogący prowadzić do naruszenia tajemnicy adwokackiej, a także nierzetelny i naruszający normy, jakie obowiązują w stosunkach z innymi adwokatami. Tak ogólne ujęcie, wskazujące jedynie kryteria wyznaczania granic, w jakich poruszać się może adwokat kształtujący własny wizerunek, nie zwalnia Naczelnej Rady Adwokackiej z obowiązku wypracowania regulacji będących elementem Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, które – nie kolidując z aksjologią i deontologią zawodu adwokata – odpowiadałyby jednocześnie wymaganiom współczesności.

VI. O standardach etycznych i deontologii zawodu adwokata

Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość normatywna – stanowiąc z jednej strony najbardziej naturalne środowisko pracy adwokata, z drugiej zaś wyznaczając nieprzekraczalne granice działalności osób udzielających profesjonalnej pomocy prawnej – wiąże się z koniecznością stałego monitoringu oraz pogłębionej analizy standardów etycznych i deontologicznych Adwokatury.

Krajowy Zjazd Adwokatury dostrzega potrzebę podjęcia prac nad dostosowaniem do wymogów współczesności Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, w szczególności w zakresie związanym z koniecznością zagwarantowania efektywnego przestrzegania zasad etyki i deontologii zawodowej przez coraz szersze grono osób uzyskujących prawo do wykonywania zawodu adwokata.

Za jedno z najpilniejszych i zarazem najważniejszych zadań Naczelnej Rady Adwokackiej uznać należy podjęcie działań eksponujących znaczenie zasad etyki i deontologii zawodowej jako aksjologicznej podstawy rzetelnego, odpowiadającego najwyższym standardom świadczenia pomocy prawnej, która wyróżniać powinna adwokatów spośród innych profesji prawnych. Ochrony wymagają zwłaszcza ustawowe gwarancje przestrzegania tajemnicy adwokackiej oraz stanowiącej jej szczególną postać tajemnicy obrończej, a wszelkie przejawy jej naruszania powinny być przez organy samorządowe – w tym zwłaszcza Naczelną Radę Adwokacką w ramach przysługujących jej kompetencji – konsekwentnie zwalczane. Krajowy Zjazd Adwokatury uznaje za szczególnie istotne kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa w zakresie istoty i funkcji tajemnicy adwokackiej, jako instrumentu budującego opartą na zaufaniu relację adwokata z osobą korzystającą z jego pomocy.

Krajowy Zjazd Adwokatury dostrzega potrzebę spojrzenia na etykę i deontologię zawodową z perspektywy zmodyfikowanych zasad procedury karnej i cywilnej. Zadaniem szczególnie doniosłym jest przeprowadzenie niezbędnych analiz obowiązującego Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, pozwalających na ocenę konieczności zmian dostosowujących go do obowiązków i uprawnień adwokata-obrońcy w kontradiktoryjnym procesie karnym. Opracowanie właściwych standardów deontologicznych służyć ma nie tylko ich uściśleniu oraz określeniu dopuszczalnych i zarazem pożądanых form realizacji publicznego aspektu funkcji obrońcy w postępowaniu karnym, ale także zakreśleniu ram właściwego, aprobowanego i zarazem chronionego prawnie sposobu jej pełnienia. Jednocześnie Krajowy Zjazd Adwokatury uważa za niezbędne dokonanie takich zmian w zakresie praktycznego stosowania wewnętrznego postępowania dyscyplinarnego, które na gruncie obowiązujących regulacji zapewnią mu większą skuteczność.

VII. Specjalizacja, obszary aktywności zawodowej i formy wykonywania zawodu

Osoby wykonujące zawód adwokata są uprawnione do występowania we wszelkiego rodzaju sprawach wymagających pomocy prawnej, a w rezultacie mają do czynienia

z najobszerniejszym spektrum zagadnień obejmujących wszystkie dziedziny prawa. Wzrastająca złożoność i rozległość obowiązującego systemu prawa sprawia, że coraz trudniejsze staje się opanowanie przez najlepiej nawet wykształconych prawników wszystkich jego dziedzin w sposób umożliwiający sprawne funkcjonowanie w praktyce. Specjalizacja staje się zatem coraz wyraźniej zaznaczającą się tendencją także wśród adwokatów. Rzecz jednak w tym, że faktycznemu specjalizowaniu się w wybranej dziedzinie prawa nie towarzyszy żaden sformalizowany tytuł, którym adwokat oficjalnie mógłby się posługiwać.

Krajowy Zjazd Adwokatury dostrzega potrzebę stworzenia zainteresowanym adwokatom warunków umożliwiających posługiwanie się – zgodnie z prawem wewnętrznym Adwokatury, w tym zwłaszcza Zbiorem Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu – tytułem specjalisty w danej dziedzinie lub dziedzinach prawa. Posiadanie takiego tytułu – stanowiąc oczywiście przywilej, a nie obowiązek wykonującego zawód adwokata – zawierałoby jednocześnie informację istotną dla klienta szukającego pomocy prawnej w konkretnej sprawie. Byłby to zatem zasługujący na akceptację, gdyż nie naruszający zakazu niedozwolonej reklamy, sposób kształtowania pozytywnego wizerunku adwokata w przestrzeni publicznej, jako profesjonalisty szczególnie dobrze przygotowanego do prowadzenia spraw określonego rodzaju. Regulacje prawa wewnętrznego Adwokatury w tym zakresie spełniać oczywiście muszą wymagania transparentności i obiektywizmu przyjętych procedur, związanych z przyznawaniem uprawnienia do posługiwania się takim tytułem.

Krajowy Zjazd Adwokatury uważa za uzasadnione poszerzenie uprawnień adwokatów o nowe pola działalności zawodowej adwokatów. Dotyczy to przykładowo inicjatywy przyznania adwokatom uprawnień do sporządzania protokołów zgromadzeń spółek prawa handlowego, tam gdzie dotychczas zastrzeżona jest forma aktu notarialnego, możliwości uwierzytelniania odpisów i kopii wszelkich dokumentów, a także rozważenia własnych regulacji co do formy i przedmiotu świadczonej pomocy prawnej.

Mając na uwadze zmiany w systemie prawa, zarówno w sferze dotyczącej uprawnień członków różnych zawodów prawniczych do świadczenia pomocy prawnej, jak i obowiązujących reguł określających zasady wykonywania zawodu, Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do analizy obowiązujących regulacji w tym zakresie oraz rozważenie możliwości umożliwiającej wykonywanie zawodu adwokata w formie kapitałowych spółek prawa handlowego, w których wyłącznymi wspólnikami byłiby adwokaci lub radcowie prawni.

VIII. Odpowiedzialność dyscyplinarna adwokatów i aplikantów adwokackich

Krajowy Zjazd Adwokatury – upatrując istoty samorządności w zachowaniu kompetencji Adwokatury do kształtowania (określania) podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów, a także realizowania przez właściwie umocowanych przedstawicieli funkcji ścigania dyscyplinarnego i orzecznictwa w sprawach dyscyplinarnych – za jeden z priorytetów prac Naczelnej Rady Adwokackiej uznaje przeprowadzenie analizy i opracowanie ewentualnych zmian regulacji wewnętrznych Adwokatury, odnoszących się do

postępowania dyscyplinarnego. Szczególne znaczenie mają w tym kontekście działania mające na celu stworzenie instytucjonalnych i organizacyjnych warunków usprawnienia postępowania dyscyplinarnego, zarówno w jego stadium przygotowawczym, jak i jurysdykcyjnym.

Wobec znaczącego wzrostu liczby adwokatów świadczących pomoc prawną, będącego naturalną konsekwencją szerokiego otwarcia dostępu do zawodu, istotnie wzrasta liczba spraw dyscyplinarnych. Pilnej analizie wymaga zatem kwestia zasad funkcjonowania rzeczników dyscyplinarnych Okręgowych Rad Adwokackich oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej, w szczególności w kontekście potrzeby zwiększenia liczby zastępców Rzeczników, przy czym analogiczny problem dotyczy Sądów Dyscyplinarnych Okręgowych Rad Adwokackich oraz Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Rezultatem wskazanych wyżej analiz powinny być dwojakiego rodzaju działania, polegające na:

- opracowaniu projektów nowelizacji wewnętrznych aktów normatywnych Adwokatury, regulujących kwestię odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz sądownictwa dyscyplinarnego w zakresie, w jakim mająca na celu usprawnienie i racjonalizację podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej modyfikacja nie wymaga zmiany ustawy;
- przygotowaniu – przy wsparciu właściwych komisji działających przy Naczelnej Radzie Adwokackiej – projektu nowelizacji niezbędnych ustaw oraz ich przedstawieniu podmiotom posiadającym inicjatywę legislacyjną (w tej części, w której usprawnienie sądownictwa dyscyplinarnego związane jest z koniecznością zmiany ustawowej).

Za szczególnie istotne Krajowy Zjazd Adwokatury uznaje podjęcie starań zmierzających do przyspieszenia postępowań dyscyplinarnych oraz opracowania zasad komunikowania się z pokrzywdzonymi składającymi do właściwych organów Adwokatury zawiadomienia o możliwości popełnienia przez adwokata przewinienia dyscyplinarnego. Istotne jest również opracowanie kompleksowych rozwiązań, związanych z ochroną poufności w toku postępowania dyscyplinarnego oraz sformułowanie reguł informowania uczestników postępowania o jego zakresie. Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do podjęcia prac nad projektem szczegółowej regulacji określającej zasady mediacji w sprawach dyscyplinarnych oraz opracowania kompleksowego rozwiązania tej kwestii jako elementu uzupełniającego zasady odpowiedzialności za przewinienia dyscyplinarne.

Krajowy Zjazd Adwokatury podkreśla rolę i znaczenie samorządowego orzecznictwa dyscyplinarnego, zwłaszcza jeśli wiązałoby się ono z publikacją – w stosownej, nienaruszającej prawa formie – orzeczeń dyscyplinarnych, jako jednego z ważniejszych instrumentów kształtowania właściwych, odpowiadających obowiązującym standardom postaw członków samorządu.

IX. Zasady odbywania aplikacji adwokackiej

Krajowy Zjazd Adwokatury stwierdza, że gwarancją przekazania wiedzy i umiejętności oraz wartości koniecznych do wykonywania zawodu adwokata na najwyższym poziomie jest patronat. Tam gdzie jest to możliwe, aplikant adwokacki powinien pozostawać z patronem w stosunku zatrudnienia. Niedopuszczalne jest podejmowanie się przez aplikantów adwokackich zajęć, które mogą godzić w wizerunek adwokatury.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do wypracowania jednolitych reguł odbywania aplikacji adwokackiej, w tym w zakresie sposobu zatrudniania aplikantów adwokackich.

Krajowy Zjazd Adwokatury wskazuje, że stworzenie jednoznacznych i przejrzystych reguł odbywania aplikacji służyć może tworzeniu ram prawnych zachęcających patronów do zatrudniania pozostających pod ich opieką aplikantów adwokackich, z drugiej zaś – zapewnić przestrzeganie zakazu wykonywania przez aplikantów adwokackich w czasie szkolenia zawodowego innych czynności zarobkowych sprzecznych z godnością wykonywania zawodu.

Zwiększająca się liczba aplikantów zmienia radykalnie proporcje ilościowe pomiędzy nimi a potencjalnymi patronami. Z tego względu Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do opracowania długoterminowej prognozy sposobu odbywania aplikacji w systemie patronackim.

X. O potrzebie informatyzacji Adwokatury

Krajowy Zjazd Adwokatury nadaje wysoki priorytet pracom Naczelnej Rady Adwokackiej w zakresie szeroko pojętej informatyzacji i to zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i zewnętrznym. W pierwszym z tych wymiarów chodzi przede wszystkim o szeroko rozumianą informatyzację pracy organów Izb Adwokackich i organów Adwokatury, której potrzeba wzrasta wraz ze wzrastającą liczbą adwokatów i aplikantów adwokackich w poszczególnych Izbach. Krajowy Zjazd Adwokatury dostrzega, że obok tradycyjnych wartości, jakie nieustannie powinny być pielęgnowane, nieodzowne jest również zapewnienie nowoczesnego, opartego na systemach informatycznych oraz współczesnych środkach komunikacji (Internet) funkcjonowania samorządu. W wymiarze zewnętrznym konieczne staje się przygotowanie Adwokatury do wyzwań, jakie niesie stale postępująca cyfryzacja i informatyzacja wymiaru sprawiedliwości.

Pozostawiając Naczelnej Radzie Adwokackiej w powyższym zakresie swobodę negocjacji i ostatecznych decyzji, Krajowy Zjazd Adwokatury zaleca doprowadzenie do wdrożenia na poziomie ogólnopolskim systemu komputerowego pozwalającego na jednolite zainformatyzowanie działalności Izb Adwokackich w oparciu o uniwersalną platformę integrującą środowisko, stanowiącą miejsce wymiany informacji, a równocześnie narzędzie ograniczające biurokrację. Adwokaturze potrzebny jest bowiem zintegrowany system komputerowy, który umożliwiłby optymalizację prac Okręgowych Rad Adwokackich i Naczelnej Rady Adwokackiej, a także elektroniczny kontakt adwokatów z samorządem.

Jednocześnie Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do działań, których celem będzie przygotowanie całej Adwokatury i poszczególnych jej członków do wyzwań związanych z informatyczną reformą wymiaru sprawiedliwości, a także do jak najpełniejszego zaangażowania się w prace związane z procesem legislacyjnym obejmującym informatyzację wymiaru sprawiedliwości. Priorytetem tych prac powinna być ochrona praw środowiska adwokackiego, w tym prawa do poszanowania tajemnicy adwokackiej oraz prawa do godnego i bezpiecznego wykonywania zawodu, ale przede wszystkim obrona praw stron postępowania przed tzw. e-wykluczeniem.

XI. Urynkowienie taksy adwokackiej

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do kontynuowania prac mających na celu doprowadzenie do urynkowienia stawek tzw. taksy adwokackiej, określonych obecnie w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Obowiązujące od 2002 roku rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w swoim obecnym kształcie nie służy ani interesowi publicznemu, ani interesowi wymiaru sprawiedliwości. Większość stawek określonych w rozporządzeniu ryczałtowo nie oddaje rynkowego poziomu kosztów pomocy prawnej. Taka sytuacja z jednej strony powoduje, że osoba „wygrywająca” spór, która poniosła koszty zastępstwa procesowego z wyboru, nie może liczyć na zwrot sum rynkowych od strony przeciwnej, odpowiedzialnej za konieczność wszczęcia postępowania, co stanowi realne ograniczenie dostępu do pomocy prawnej w sprawach z wyboru. Z drugiej strony pełnomocnicy z urzędu zmuszani są do pracy za wynagrodzenie, które w żadnym wypadku nie może zostać uznane za jej godziwy ekwiwalent, gdyż często nie pokrywa nawet kosztów prowadzenia sprawy.

Krajowy Zjazd Adwokatury wskazuje, że jedną z istotnych przeszkód bieżącego waloryzowania stawek stanowi ujęcie w jednym rozporządzeniu dwóch różnych zagadnień, do jakich – z jednej strony – należy wysokość opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, będące podstawą do zasądzenia przez sądy zwrotu kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich (stawki minimalnej), z drugiej zaś – wysokość kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

Krajowy Zjazd Adwokatury widzi konieczność urynkowienia stawek pomocy prawnej z urzędu, także ze względu na konieczność ochrony rynku pomocy prawnej świadczonej przez adwokatów przed dumpingiem cenowym. Z taką sytuacją będziemy mieli do czynienia, jeśli zryczałtowane stawki pomocy prawnej w sprawach z urzędu nie zbliżą się do poziomu cen rynkowych, a nadto wejdzie w życie nowela kodeksu postępowania karnego, wprowadzająca instytucję obrońcy na żądanie.

XII. Pomoc socjalna dla adwokatów. Adwokatura zagrożona brakiem możliwości wykonywania zawodu

Krajowy Zjazd Adwokatury stwierdza, że aktualny system naboru do zawodu adwokata wymaga weryfikacji, gdyż wbrew założeniom aktów tzw. ustaw deregulacyjnych, tworzy kolejną grupę społeczną zagrożoną brakiem możliwości wykonywania zawodu. Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do szerokiego informowania opinii publicznej o wzroście liczby adwokatów i aplikantów adwokackich w okresie od 2005 roku i o perspektywie dalszego wzrostu liczby osób wykonujących zawód adwokata w ciągu najbliższych lat.

Zmieniające się warunki wykonywania zawodu adwokata, stały przyrost członków samorządu, a także zmieniające się ekonomiczne warunki wykonywania zawodu sprawiają, że znaczna część przedstawicieli Adwokatury znajduje się w położeniu wymagającym pomocy socjalnej. Krajowy Zjazd Adwokatury – dostrzegając potrzebę pogłębienia solidarności zawodowej, wyrażającej się zwłaszcza w samopomocy udzielanej w ramach działających instytucji samorządowych – zobowiązuje Naczelną Radę Adwokacką do opracowania zasad świadczenia pomocy socjalnej adwokatom znajdującym się w trudnym położeniu.

XIII. Majątek adwokatury

Krajowy Zjazd adwokatury zaleca Naczelnej Radzie Adwokackiej wspieranie działań nakierowanych na zachowanie i pomnażanie majątku trwałego adwokatury, w tym majątku poszczególnych Izb, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy przy pozyskiwaniu na ten cel środków z funduszy unijnych.

Konieczne jest także – dla zwiększenia aktywności Izb Adwokackich – umożliwienie im wykonywania zadań mieszczących się w ogólnych zadaniach Adwokatury i zabezpieczenie dla realizacji takiego celu środków gromadzonych w składce na rzecz Naczelnej Rady Adwokackiej.

Krajowy Zjazd Adwokatury zobowiązuje NRA do opracowania jednolitych zasad wynagradzania członków organów Adwokatury oraz organów Izb Adwokackich.

Przewodniczący
Krajowego Zjazdu Adwokatury
Zygmunt Stęchły
adw. Zygmunt Stęchły

Sekretarz
Krajowego Zjazdu Adwokatury
Jerzy Zięba
adw. Jerzy Zięba